

BÉKÉS

A békési parasztság lapja

Békés, 1947. április 20.
I. évfolyam, 11. szám.

Ujabb 30 ezer forint szántási kölcsön Békésnek. — Előkészületek május 1. megünneplésére. — Az amerikai magyarok lisztadományja Kisegítő tisztségviselő sikkasztásai

A szövetkezeti törvény

Az 1947. XI. szám alatt megalkotott és május 1-én életbe lépő szövetkezeti törvényünk hosszu buza-vona végét jelenti.

A szövetkezeti ügynek az 1875-ös kereskedelmi törvényben történt s egyes részeiben később módosított szabályozása nem volt kielégítő, mert nem tudta elejét venni annak, hogy „a gyengébb társadalmi osztályok a kapzsi nyereszkesedési vágy kielégítésére és hiszékeny emberek kizsákmányolására fel ne használtasának.” A legkiválóbb szakemberek szakadatlanul dolgoztak egy új, alaposabb szabályozás érdekében, de eddig sikertelenül. Uralkodó osztályainknak más volt az érdeke.

A szövetkezetek így, bizonytalan és hiányos jogi alappal nem töltötték be az igazi hivatásukat. A munkájukból élő kisemberek pedig szegényebbek voltak egy eszközzel, amely nagyot lendíthetett volna gazdasági és társadalmi helyzetükön. Eddig szinte csak más népek szövetkezeti mozgalmából ismerhette meg a magyar érdeklődő, hogy a szövetkezés olyan társadalmi és gazdasági mozgalom, amelyben az alsó néprétegek küzdenek társadalmi és gazdasági felemelkedésükért.

A fiatal magyar demokráciának egyik főgondja volt a szövetkezeti ügy általános rendezése és alapos előkészítés után megszületett a nevezett törvény.

A szövetkezetek mozgalmi és jogi kérdéseire még többször visszatérünk. Most csak mutatóban a szövetkezeti törvény első két szakaszát kívánjuk idézni a szövetkezetek mi-benlétéről és céljáról:

„A szövetkezet előre meg nem határozott számú kis gazdasági egységek társasága. Tagjai egyéni és közös gazdasági érdekét, valamint társadalmi felemelkedését a kölcsönöség alapján hivatott előmozdítani. Tagjai személyes közreműködésükkel, vagy a szövetkezet igénybevételével, valamint vagyoni szolgálattal vesznek részt a társaságban.”

„A szövetkezet mindig gazdasági célból alakul. Gondoskodnia kell azonban arról is, hogy tagjai közösségi szellemben nevelődjenek s egyúttal a szövetkezet tárgyának megfelelő gazdasági szaktudást, a szövetkezeti önkormányzati ügyekben és üzletvitelben való jártasságot, közigazgatási, illetőleg társadalomtudományi tájékozottságot szerez-hessenek.”

Már ebből a két szakaszból is láthatjuk, hogy most már adva van a jogi lehetőség a szövetkezeti mozgalomnak kelő kifejlődésére, csak emberek, becsületes, szorgalmas és ügyes emberek kellene hozzá, hogy a törvényt betöltsék.

Miért Mezőtúron lesz az idei Dózsa-ünnep?

A magyar parasztfordalmak legnagyobbja, Dózsa György Cegléd-ről indult el seregével a jobbágy-típró uri rend ellen. A paraszti hadak Mezőtúr felé vonultak. Mezőtúr volt az állomása Dózsának, seregei itt nőttek igazán hatalmassá. A mezőtúri parasztlakos és a messzi környék jobbágjai ösztönöztek Dózsa zászlai alá, hogy Csáky püspök kérésű katonái ellen hadra kelljenek. Neves hadvezérei Mezőtúr környékéről kerültek ki. Így Ambrus pap, akit Turkeveinek hívtak.

Ezeknek a hagyományoknak jegyében rendezük meg a Nemzeti

Parasztpárt harmadik Dózsa-ünnepét Mezőtúron az idén. Ahogy egykor Dózsa katonái, úgy sereglenek most május 11-én Mezőtúrra a magyar parasztság fiai, erőt mutatva, magásra emelt zászlókat lengetve.

Kérjük pártszervezeteinket, hogy erre a hatalmas paraszti tömegmozdulásra meggyenk minden községéből is nagy számban vonuljanak fel. Az ünnepséget a rádió is közvetíti. Veres Péter, Erdei Ferenc, Darvas József és Nánási László szónok a parasztsághoz.

Dózsa ünnepén, május 11-én Mezőtúron találkozunk!

Ujabb harmincezer forint szántási kölcsönt kapott Békés község

Szántási kölcsönképpen első ízben 12.000 forintot, másodszer 15.000 forintot, most pedig 84.000 forintot kapott a békési járás. Az utóbbiból Békés 30.000, Mezőberény 20.000, Köröstarcsa 16.000, Mezőmgyer 4.000 és Bélmegyer 14.000 forintot kap. A kölcsönben részesülhetnek az új gazdák, új birtokosok, háborús károkat szenvedett földművesek, kisbirtokosok. Ebből az összegből már minden igényt ki lehet elégíteni, éppen ezért sürgősen jelentkezzenek azok a gazdák a Termelési Bizottságoknál, vagy

a járási gazdasági felügyelőnél, vagy pedig az UFOSz megbízottjainál, akik a kölcsönből részesülni akarnak. Minden méltányos igénylés kielégíthető ebből a tekintélyes összegből, ami sajnos, elég későn érkezett, mondhatni a tizenkettedik órában. Es ha a pénzintézetek olyan lassan bonyolítják le a kölcsön ügyeket mint a multban, akkor hiábavaló az illetékes hatóságok erőfeszítése, a szántás elkészik, a föld vetetlen marad s nemcsak a gazdák, de a közösség is nagy károkat szenved

A hadifoglyok fogadására országos előkészületek folynak

A Szovjetunióban lévő magyar hadifoglyok tömeges hazakeresésével kapcsolatban az egész országban megkezdtek az előkészületeket. Az előkészítő munkálatok elsősorban Debrecenben indultak meg, ahol a Pavilon laktanyában négyezer szá-

lánhelyet biztosítottak az átutazó hadifoglyok számára. A Magyar Allami Nyomda 100.000 utazási igazolványt, 200.000 hadifogly igazolványt készít. Hajduszoboszlón és Mátraházán üdülőtelepeket állítanak fel a beteg hadifoglyok részére.

Vetőmagot a rizstelepeknek!

A rizshántolóban tárolt hat vagon rizsből elsősorban a békésieket kell vetőmaggal ellátni

A békési járásban több, mint 700 kat. hold területet állítottak be a gazdák rizstermelésre. A földnek rizstermelésre való beállítása nagy költséggel jár és sok előzetes munkát igényel. A vízvezető csatornák földmunkái, traktorozás, a szivattyútelepek, motorok felszerelése sok munkán kívül nagy befektetést követel.

A járásban készen állnak majdnem kivétel nélkül a rizstelepek, de mindegyik vállalkozónak legnagyobb gondot okoz a vetőmag beszerzése. A rizshántolóban hat vagon, azaz hatszáz mázsa rizs van tárolva vetőmag céljaira, de amint hírlik, ebből öt vagonot el akar szállítani a földművelésügyi minisztérium és csak

egy vagonot akar a békésieknek juttatni. Ez az egy vagon még a készenálló területek egynegyedére sem elegendő.

A békési rizstermelés mindig a legkiválóbb volt az országban, érthetetlen volna tehát, hogy az ilyen intézkedés folytán a kintinően felszerelt és jól működő békési rizstelepek tönkremennek, nem termeljenek vetőmag hiányában.

A rizshántolóban tárolt hat vagon rizst a békési föld termelte, méltányos tehát, hogy elsősorban a békési föld részesüljön saját termésű vetőmaggal.

(cs. p.)

Kétszeres a dézsma április 15. után

Április 15-e után a közellátási kormányzat rendelkezése értelmében a vámröletésnél a dézsma az eddiginek kétszerese lett. Az ország nehéz kenyérellátása teszi szükségessé ezt az intézkedést, viszont ha valaki előre leadja a dézsmát, az április 15-e után is kedvezményes dézsma mellett öröklétehet. A rendelet értelmében az a gazdálkodó, aki május 15-ig dézsmát szolgáltat be, az 50, aki május 15 után szolgáltat be, annak 30 százalékkal kell a jövő évi termésbeszolgáltatási kötelezettségébe beszámítani. Előlegként a gazdálkodó az érvényben lévő hatósági áron felül 20 forintot kap. Ha esetleg a jövő évi megállapított új ár ennél is magasabb lenne, a különbözetet is megkapja a gazda attól a kereskedőtől, akinek a terményt eladta.

Megszűnik a közellátási minisztérium augusztus elseje után

Illetékes helyről kapott értesülésünk szerint augusztus elsejétől a közellátási minisztérium fokratos megszűntetését határozták el. Természetesen csak abban az esetben, ha a termes átlaga megfelelő lesz. Amennyiben a termés nem lesz kielégítő, úgy a minisztérium változatlanul továbbra is folytatja munkáját.

Uj gazdák figyelmébe

Felhívom az UFOSz Gyula, Békéscsaba, Orosháza, Gyulavári, Doboz, Kétegyháza, Újkígyós, Elek, Békés, Mezőberény, Szarvas, Kondoros, Gerendás, Füzesgyarmat és Vésztő községekben lévő vezetőségét, helyi szerveit, hogy a Közellátási Felügyelőség szarított répaszeletet utalt ki, hatóságilag megszabott áron. Elsősorban az ujonnan földhöz jutottak között kell kiosztani. A főntebb felsorolt helységek UFOSz vezetősége kísérelje figyelemmel a répaszelet szétosztását és az új birtokosok érdekeit minden körülmények között juttassák érvényre.

Jogvédő iroda Gyula

Amerikai magyarok lisztet küldtek a békési köztintézményeknek

Az amerikai Magyar Segélybizottság hét zsák buzaszlisztet adományozott a békési jóléti intézményeknek. A hét zsák 305 kg lisztjéből a szegényház 105, a gimnázium internátus 150, a kertészeti internátus 40, a szülőotthon 20 kg-ot kap, Ez a juttatás 15 kg fejadag alapulvételével egyhónapos liszt-szükségletnek felel meg. A liszt szétosztása április 18-án történtik!

Ára 50 fillér

1500 vagon cukor-répat akar termelni Bélmegyer

A közeledő és menetrendszerű pontossággal megérkező gazdasági válságot az usza meg szárazon, aki — mint Noé apánk — idejében megépíti a bárkát, amelyben átmenti értékeit. Bélmegyer, a vármegye legdinamikusabb községe, hatalmas felkészültséggel indul a gazdasági háborúba. Előrelátó gazdavezetők többek között a cukorrépat tették a vetélsőrgő főnövényének.

Az Alföldi Cukorgyár Rt sarkadi cukorgyárával vasúttal építettnek, amely a „Repülőhidtől” vezet majd a volt Kárász-uradalom főútvonalán a Kárász-kiterőig. Hat kilométer hosszú ez a távolság, csupa új földhözjuttatott birtokos földje mellett vezet el. Ebből a fővonalból építik ki a szárnyvonalakat, esetleg átrakható tábori sínekkel. A sarkadi gyár fővonalából építik ki a cseromági és fehérbáti vonalakat is. Körvágányt építenek a fási vasútból a zsiresi földdek bekapcsolásához.

Nemzetgazdasági szempontból felbecsülhetetlen nagy jelentősége van ennek a vasútvonalnak. Normális termék számolva, a bélmegyeri cukorrépatól kétszáz vagon cukrot von ki a gyár, a visszamaradó melléktermékek pedig egy virágzó állattenyésztésnek vetik meg az alapját.

Bélmegyer — az Országos Földművelésügyi Tanács rendelete folytán — a Tiszántúli egyetlen speciális telepess községe, ahol a kormányhatalom minden áldozatot meghoz, hogy mielőbb kiszermi mintagazdasága legyen minden egyes új földhözjuttatottak és OFB-s földdel rendelkező gazdáknak.

Bartha László
telepfelelős

Bélmegyer válaszol

Két héttel ezelőtt ennek a lapnak a hasábjain egy kis cikk jelent meg, amely felhívta a Bélmegyer községhez tartozó Cseromági, Telekmegyer, Bundasziget, Andormegyer és Fehérbát OFB által juttatott határrezekfeldtulajdonosait, hogy Békés községhez való visszacsatlalásuk érdekében az április 24-én tartandó szavazásra a törlesztési könyvükkel feltétlenül jelenjenek meg a városbáznál.

Ez a kis hír bennünket bélmegyerieket egyáltalán nem lepett meg. Összegezethetőnek tartjuk a szabadsággal ezt a próbálkozást. Annál is inkább, mert a demokráciát mi nem totálisan, nem a saját szánkize szerint értelmezzük, hanem globálisan: a nép többségi akarata alapján.

Nyíltan és minden félelem nélkül tekintünk a tervezett szavazás elé. Egy pár dolgot azonban meg kell jegyeznünk.

A köztársasági kormány 190.711—1946. B. M. számú rendelete értelmében egy határrezeknek, más községhez való átsatlalását azoknak a véleménye dönti el, akik állandóan kint laknak a kérdéses területen. Ez érthető is, mert ezeknek a kint lakóknak van szükségük iskolára, orvosra, bábára, járatra, batóságú jegyekre, községi bizonyítványra és más egyebekre. Ezek számára nem közbűbös, hogy mindezeket hol kapják meg, hogy hány kilométert kell érték gyalogolni.

A rendelet értelmében csak másodsorban jöhet tekintetbe azoknak a véleménye, akik nem laknak kint a földjükön. Ez is érthető, mert egy Békésen lakó és Telekmegyeren földbirtokkal rendelkező földtulajdonosnak a bélmegyeri községében évente csak egyszer

lehet dolga, amikor az adót befizeli. Ebből a célból még nagyon kevés békési ember kopogtatott be község-házánk ajtaján. De nem is fontos ezért senkinek kifáradni, mert csekken bárki beízelheti ma már az adóját a legközelebbi postahivatalnál.

Az őszinteség kedvéért meg kell hogy mondjuk, hogy a közel ezer Békésen lakó bélmegyeri földtulajdonosból mindössze nyolcan tudták eleget tenni adófizetésüknek. 126-an csak részben és több mint 800 azoknak a száma, akik egyáltalán

A Parasztpárt a kötelező sertésvédőoltások azonnali megindítását kéri a községtől

A békési Nemzeti Parasztpárt helyi szervezete mozgalmat indított a sertésvédőoltások intézményes megszervezése ügyében. Az állam a községi igazgatásokon keresztül minden évben kötelezővé teszi az ebek veszettség elleni beoltását. Ez helyes és rendkívül fontos intézkedés. Közgazdasági és nemzetgazdasági szempontból, sőt talán egészségügyi szempontból sem jelentéktelenebb és fontosabb intézkedés volna az, ha a községek sertésállományának minden betegség ellen való védőoltását kötelezővé tennék és intézményesen megszerveznék.

Talán az egész országra vonatkozóan jó példával járna elől Békés község, ha a Parasztpárt eme mozgalmát megvalósítaná, megszervezné és elrendelné a községben kerül-

nem fizettek adót. Adózás szempontjából tehát egyáltalán nem jelent nyereséget egyik községnek sem az, hogy a kérdéses területek: hova tartoznak.

Nyugodtan várjuk április 24-ét, mert Bélmegyer jövőjét és önállóságát a szavazás eredménye egyáltalán nem befolyásolja. Községünk már tanyatelep korában is számtalan esetben tanubizonyoságot tett életrelvélőszárgól. Ezért terjesztette ki a kormány gondosságát reánk azzal, hogy Bélmegyeri telepess községé nyilvánította. Távoli jelentőségében ez fölmérhetetlen előnyökkel jár a község lakosságára, mert mindenkor többet tudunk biztosítani számukra, mint bármelyik község is. Szilágyi Károly

tenként, a tanyákon tanyaközpon-tonként a sertések oltását s e célból már gondoskodna a szérumok beszerzéséről s megállapítaná a kisparsztság teherbíráshoz képest az oltások legalacsonyabb díját, hogy az érdekeltektől jóságtartó kellő időben pénzzel tudjanak gondoskodni. Ez a szervezett és kötelező védőoltás azokat az állattartó gazdákat is sertéseik beoltására kényszerít, akik úgy a múltban, mint a jelenben, pénzmeztakarítás, vagy hanyag-ság folytán nem oltattak és sertés-veszék idején nemcsak maguknak, hanem az egész községnek károkat okoztak.

A kérdés tehát nagyjelentőségű, nem megoldhatatlan s megoldása a parasztság érdekeit és a demokratikus haladást szolgálja. Cs. P.

Dózsa György

(A parasztlevegő őszinte története.)

s a vonakodókat karchoz kötve éget-ték meg, — együttérzett népével és tisztán látta a kegyetlen elnyomást.

Atyja halála után az ifjú György Maroszába, Makkfalvára került. Magasabb iskolába nem járhatott s bizony csak alkalomszerűen tanult, — vándorló szerzetesektől.

Valószínűleg itt Erdélyben élte át 1506-ban a székely lövőadást, midőn a lelkiismeretlen adószedők ellen támadt fel a nép. Hogy jogos elkeseredést Tomori Pál őrles kardja fojtta vérbe. Ezek az élmények mindenesetre arra tanították, hogy valamely akarat érvényesítésének végső eszköze a kard és a vér.

Fordulópontot jelentett Dózsa György életében az 1507-ik esztendő. A gazdag és dédelgetett szász polgárság Dózsa szemében mindenkor ellen-szenves volt, gyűlölte ezt az uralkodó, gögös betelepített népséget és 1507. évben a megyései vásár alkalmával néhány szébeni szász legrávnál, javaikat is elszakmányolta. A szászok siettek őt bepanaszolni Barabássy Lónátt erdélyi vajdánál, aki 1507. év július 17-iki levelében — hogy kedvébe járjon az idegen szász „nemzet-nek” — azt tanácsolta, hogy a Makk-falván lakozó agilis Dózsa Györgyöt az Erdélyországban lakók ne tréjk meg maguk között. Dózsa nem is maradt meg szülőföldjén, hanem az atyja által táposított ösvényre lépett s elszegődött hivatalos katonának.

Erős, szenvedélyes egyéniségének ez volt a legmegfelelőbb pályája és haladt azon előre. Alig néhány év múlva már Nándorfehérváron, a fé-

sőbbi Belgrádban találjuk. Ebben a híres magyar végyárban szerez magának megbecsült nevet, személyes vitészségével és katonai tudományával. Hogy elmélyülten tanulmányozta a katonai tudományokat s így szerzte meg taktikai ismeretait, arról később jól átgondolt hadvezérei cselekedetei tanuskodnak. Katonafarsai Dózst, ismerően származását, jobbra Székely Györgynek neveztek s e néven lett ismertebb később az egész ország és a király előtt is.

Személyes vitészségéről legszebben nándorfehérvári párviadala beszél. 1514 február 29-én Ali, a szendrői lovasság vezére, nagyobb török lo-vasság kíséretében Nándorfehérvár alá érkezett s értesülvén Dózsa György vitézi hírnévéről, Dózst párviadala-hívta ki. A párbajt az egymással szemben álló török és magyar sereg előtt vívták meg. Ali a leghíresebb török vezérek egyike volt és kihívását eddig senki sem fogadta el. Dózsa habozás nélkül szállt lóra ellenben és a párbaj során, amit először lánd-zszával, ezután karddal vívták, Dózsa egyetlen csapással leszelte a török jobbkarját és megölte.

Dózst ezután Budára küldték fel, hogy bemutatkozzék a királynál, II. Ulászlónál. A király előtt Dózsa a török levágott farkját is bemutatta. Vitészsége olyannyira tetszett Ulászlónak, hogy neki magyar nemességet, aranyláncot, arannyal szőtt veres ruhát, sarkantyút és kardot, valamint Temevár és Nándorfehérvár között egy negyven telekből álló falut adományozott. Együttal Csáky Miklós

csanádi püspökhöz utasította, hogy amaz Dózsa Györgynek kettőszáz arany forintot fizessen ki. A püspök azonban nemcsak vonakodott ezt a summát kifizetni, de oly sértő gőggel fogadta őt, hogy Dózsa szónékkül képnél hagyta a dilyfős főpapot. Még sznap találkoztak Bakócz bíboros-érekkel és önértetesen tette szóra Csáky viselkedést.

Amíg Dózsa György 1508 és 1514 között a déli végeken vitézkedett, nap, mint nap kockáztatta életét a török elleni csetepatékban. Mig kevés magyar vitézi társával Magyarországtól keletre védelmezte, hogy eközben nyugaton templomok és iskolák, paloták és könyvtárak épüljenek, ugyan-akkor az a nép, amely öntestével védelmezte az egész nyugati műveltséget, a jobbágyors nehéz igája alatt roskadozott.

Az egyes magyarországi főurak valóságos kiskirályok gyanánt éltek nagybirtokaikon. A joggal, törvénnyel csak akkor törődtek, ha ezeket saját érdekeikben hasznosíthatták. Korlátlan hatalomvágyuk, gögjük, az élet örömeinek, az élvezeteknek keresése érzéketlenül tette őket mások baja és szenvedése iránt.

A szegény jobbágyország csupán hasznosítható vagyon volt szemükben és az őket fenntartó parasztság, munkásság sanyaru életkörülményeit nem is kívánták ismerni.

Az itt-ott kirobbanó elkeseredést véresen és kiméletlenül megtorolták. Pedig az a vaksgá amelyben a főrendek éltek, kegyetlenül megfosztalta magát.

Csak egy kevés emberség, csupán némi józanság és tárgyilagosság kellett volna és nem következnek be az egymást követő nemzeti tragédiák és végül Mohács.

(Folyt. köv.)

Május elsejét ünnepélyes keretek között rendezik meg a Szakszervezet

A munkásság a dolgozók nagy ünnepét: május elsejét Békésen a Szakszervezet rendezik meg az idén diszes külsőségek között.

A pártközi értekezleten, melyet a május elseje ünnepének tárgyában hívtak össze, elhatározták, hogy már április 30-án este fáklyafelvonulást rendez a munkásság.

Május elsején 9 órakor gyülekeznek a pártok, egyesületek ez a különféle szakmák és jelképes felvonulással demonstrálják a munkásság nagy ünnepének jelentőségét.

A gyülekezés a Buzapiac-téren lesz, onnan vonul fel a tömeg a főterre a Bérház elé s a kijelölt szónokok a Bérház erkélyéről mondják el ünnepi beszédeiket.

Délután nagyszabású sportünnepségeket tartanak. A munkásság legnagyobb ünnepe sikerének az előmozdításába a Szovjet-Magyar Művelődési Társaság is bekapcsolódik.

Délután a Bérház nagytermében nagy kulturdélután tart, amelyen szindarabokkal, versekkel, ének- és hegedűszámokkal tarkított műsorral kívánják szórakoztatni a szórakozni és művelődni vágyó közönséget díjtalanul.

Részletes programmal csak a jövő héfi számunkban szolgálhatunk, de amint a jelek mutatják, az idei munkásünnep nagyvonalúnak, nívósúnak s az ünnep jelentőségét valóban demonstrálóknak ígérkezik.

A kamutkerti kisegítő tiszlviselő sorozatos csalása és sikkasztása

Több gazda ellen megvesztegetés büntette miatt eljárás indult

Lénárt Gábor községi kisegítő tiszlviselőt Békés-Kamutkert közgazdáltsági kirendeltségéhez osztotta be az előjáróság mint beszoigaltatási nyilvántartót. Az alig 23 éves fiatalember elfoglalta hivatalát és azonnal „munkába” kezdett. Sorba hívatta be azokat a gazdákat, akik beszoigaltatási kötelezettségüknek nem tettek eleget és pénzbüntetéseket róttak ki rájuk. A jömegelelésű Lénárt Gábor csapkodta az asztalt, korholta a gazdákat, sőtét konturokban feszette meg előttük a végzetlen jövedőt, a büntetés következményeit.

— Az Isten se tud már magukon segíteni — mondotta megenyhülten — ha csak én nem! És egyenként és külön-külön hunyorgott a gazdákra s négy szemközti „helyzetmentő” találkozasokra hívta őket. Ezeknek a találkozasoknak eredményeképpen aztán 50—400 forintig szoló összegeket csalt ki a fejüket vesztett gazdaktól azzal az ígérettel, hogy így mentesíti őket a beszoigaltatási kötelezettség és a pénzbüntetés alól. Céjjanak keresztülvitele érdekében a gazdák beszoigaltatási és nyilvántartási lapját meghamisította, törölt, radírozott, hamis adatokat jegyzett be. „Szorgalmas” munkáját kiegészítette más természetű büntettekkel is. Adó címén vett fel pénzeket gazdaktól, de a felvett összegeket nem fizette be, hanem megtartotta. Raiki Tóth Gergelytől 250 forintot kért kölcsön azzal, hogy a községnek érkezett csomag kiváltásához kell a pénz. Holott pedig csomagja nem is érkezett a községnek.

Az így kicsalt pénzeket — melyek összegét a rendőrség még nem

tudta megállapítani, mert feljelentések és panaszok még mindig érkeznek be — sorozatos tivornyákon mulatta el. Őrült a vendéglős, pincér, cigány, ha a kiöltözött Lénárt Gábor esténként megjelent valamelyik lokálban. Szórta a pénzt, mindenkinek fizetett, mindenki vendége volt.

Eddig volt. Mig minden kitudódott. Lénárt már a gyulai ügyészség foglya. És derékba tört egy fiatal élet, mert a gaszágra, a hitvány-ságra, a munkanélküli pénzszerszere hajlamos ördögi indulatú váltak urrá felette. Ez a bűnös élet intelem kell, hogy legyen az elhelyezkedni akaró fiataltság felé, mert a magyar jövedő kiépítésének a legfontosabb alapja az a becsületesség, melyet a fiataliság ennek a demokratikus építő munkának tökéletes befejezésére hivatali állásokba s a magyar élet minden területére magával visz.

Nem eléggé elitelhető azoknak a megszedült gazdáknak a szerepe sem, akik a megvesztegetés hitvány eszközeivel próbálkoztak beszoigaltatási kötelezettségük alól szabadulni. Bárgyu, tudatlan, együgyű szerep ez, azonban ez nem mentheti őket a büntetés következményei alól. *Csurka Péter*

Megszűnt a sertésvész

Békés községben a járási tisztii állatorvos javaslatára a járási főjegyző a sertéspestist megszűntnek nyilvántotta és a zárlat alá vett udvarokat feloldja a zárlat alól és az elfojtó intézkedéseket hatályon kívül helyezi.

A rokkant kubikosokat segíti a többi, alacsonyabb órabérüket kiegészítik saját keresetükből

Nem valami izgalmas riport, amit alább leírunk, de több annál a maga hallgatagságában, jelentősebb minden ordító szenzációnál, amit a nagyhid mellett dolgozó kis kubikos brigád emberien dobogó szive beléharsonáz az önzők társadalmába, a siektek fülebe az aranycsörgetők lármás pingvin hadának harácsoló sorai közé. Messze kongó harangszó, melynek széjjel kellene ömleni, mint valami fenséges árveznek, a magyar rónák, hegyel, falvak, városok csillogó kőháza között, a pomba, a fény, a csillogás, az emberi jólét, a gazdaság területein s ennek a fenséges árveznek magával kellene ragadni társadalmunk önző Sylock-jait, fősvény Harpagonjait, hogy egyszer már ébredjenek s lássák be, az a legnehezebb munkát végző éppen kubikosok példáján, hogy országunk elesettségéből, mérhetetlen pusztulásából csak ilyen kubi-

kos-féle önzetlenséggel, egymáson való segítséssel lehet felemelkedni, csak így lehet a könnyet letörölni, a nyomort enyhíteni s a társadalmi békét megteremteni.

Kilencvenkét kubikos dolgozik a nagyhidnál. Négy rokkant kubikos társuk a törvényesen megállapított munkabér mellett nem tud annyit keresni, mint az aki egészséges. De mégis annyit keres, mint az aki egészséges, mert az egészségesek minden szombaton a fizetésük saját keresetükből összeadják, kiegészítik a rokkantak keresetét.

Ennyi az egész. Többet alig lehet hozzá tenni ehhez. A látók láthatnak, a hallók hallhatnak és tanulhatnak annak a kubikos társaságnak a példáján, amely két év alatt munka nélkül éhezett s szinte csak most jutott munkához s már is első keresetéből a legemberibb cselekedetet mutatja. *Csurka Péter*

EZT FESD MEG...

Irtá: SINKA ISTVÁN

Ahol a laboda
És a vadzab terem,
Bátyám kion alszik
E földde vált tengeren.

Feje alatt, agyag
Az agyag oly kemény
S azon hánykolódik
Vesztes félként szegény.

Besüppedett sirján
Foglyot tép a héjja
Ezt fessd meg magyarul
Hires Boros Géza.

Gyimesi vadvirág

A Hangya seprőgyár és kosárfonó üzem műkedvelő gárdája április 12-én, szombaton este előadta Géczy Örökszép népszínművét, a „Gyimesi vadvirágot.” A székely balladikus tárgyú darabot meglepően jó előadásban és rendezésben láttuk. A vidéki műkedvelői színjátszás színjén jóval felül mozogtak és beszéltek a munkásnők és munkások a színpadon, úgy hogy bátran kiállhatóan városi színházak rivaldái elé, igazolni azt a hitet, hogy a falu mérföldes lépésekkel halad önére-jébe az önképzés, a kultúra felé, mely erős pillérje lesz a demokratikus jövendőnek. *Cs. P.*

SZINHÁZ

A szolnoki városi színház mult-heti előadásai a színészyüttes kitűnő játéknak elismerendő sikerében folytak le. Pénteken délután ifjusági előadás keretében a „János vitéz”-t a adták. A Bérház nagytermét zsulolásig megtöltötte az ifjuság, de felnöttek is sokan meg-nézték Petöfi—Kacsóh Pongrác halhatatlan értékű daljátékát. Talán kifizetődne üzletileg is, ha hetenként legalább két klasszikus értékű darabot mutatna be a színtársulat, ha csak ifjusági előadás keretében is.

A jövő héti műsorban nagy érdeklődéssel várjuk „Uj Isten Thébában” és „Egerek, emberek” című, a fővárosban is nagy sikerrel játszott darabok bemutatását.

(—a—r)

SPORT

VII. Forduló.

Név:
Lakás:
Medgyesegyh.-BMSE
TMTK—MTE
OMTK—Sarkad
CsAK—MAFC
B. Bar.—Fgyarmat
GyTK—K. BAR.

Tippelni csak ezzel a szelvényvel lehet.

VASÁRNAPI SPORTMŰSOR: Délelőtt 10 órakor kosárlabdamezőzés a gimnáziumban, Sarkadi MSE, Sarkadi MADISZ, Csabai MAV. B. Gimnázium és Békés férfi és hölgycsapatainak részvételével. Délután 3 órakor BMSE II.—B. Bar. Délután 5 órakor BMSE—CsAK.

Mezilábas labdarugó mérkőzés lesz 20-án, vasárnap délelőtt 12 órakor a békéscsabai és békési iparostanonciskolák csapatai között. Belépődíj niues.

OMTK—BMSE 6:1 (2:1)

A BMSE-t balszerenese kísértte, mert Csávás sérülése miatt tíz emberre lecsökkentve, súlyos veszéget szenvedett s így az élen haladó MTE-től leszakadt, a további harc csupán a második helyért folyhat a BMSE részéről.

GyTK—BMSE 2:1

A szerenesebb gyomai együttes győzött.

Békési siker Sarkadon

A békési leányok sikeresen szerepeltek az elmúlt vasárnap Sarkadon. Ötszáz néző előtt villanyfénynél a MADISZ-színház gyönyörű parkjában fővárosi nivóju mérkőzés keretében küzdöttek meg egymással a résztvevő csapatok. A békési leányok a második helyen végeztek és ha egymásután két mérkőzés nem kellett volna játszaniok, az első helyet is megszereshették volna.

A visszavágó mérkőzésre vasárnap kerül sor, midőn a sarkadi csapatok Békésre látogatnak el és a gimnázium udvarán mérkőzö össze erejüket. (Rossz idő esetén a tornateremben.) A mérkőzés iránt máris nagy az érdeklődés.

Eredmények: SMSE—S. MADISZ 16:3. — Békés—S. —MADISZ 12:1. SMSE—Békés 10:4.

Bajnoki futbal-mecss szombaton délután fél 4 órakor Békés—Sarkad rendőrosapat között.

Versenyt hirdetünk a mezőtúri Dózsá-ünnepre

A május 11-én, vasárnap Mezőtúron rendezendő Dózsá-ünnepre versenyt hirdetünk a békésmegyei parasztpárti szervezetek között.

Versenyezzenek a megyei pártszervezeteink abban, hogy:

1. A lakosság számához képest melyik községből jönnek legtöbben el Mezőtúrra.

2. Melyik pártszervezet rendezi a legszebb felvonulást.

I. díj: 300 forint értékű könyvtár.

II. díj: 200 forint értékű könyvtár.

III. díj: 100 forint értékű könyvtár.

Bírálbizottság: a megyei elnök, a megyei titkár és a lapunk szerkesztője. A díjakat adja a Magyar Élet Könyvkiadó.

HIREK

— A héten a Ragettyi gyógy-szertár tart esti szolgálatot.

— Ref. Istentisztelek. Délelőtt a templomban prédikál Balogh Mátyás lelkipásztor, délután XXXIX. Urnapjáról kátémagyarázatot tart Karácsony András elnök-lelkész. Külterületen: Földváron, Pecén prédikál Nagy Lajos v. o.-lelkész. Rosszderdén, Magsáron Egeresi László segédlelkész. Borosgyánban, Nagyálláson Takács László segédlelkész, Tarhoson, Berkén Dr. Szabó Lajos segédlelkész.

— Kinevezés. A földmivélségi miniszter Dr. Simonsits Jenő főállatorvost Bekésre nevezte ki a járási állatorvosi teendők ellátására. (Lakása Csabai-ut 5. sz.) Ezzel egyidejűleg dr. Komjáthy Árpád főállatorvost Bekésről Szikszóra helyezte át.

— Az iparostanoncskola igazgatósága közli, hogy mestervizsgára előkészítő ipari, közigazgatási és gazdasági ismereti tanfolyamot rendez. Kezdeté május 2. vizsga június 1. A tanfolyam önellátó, vagyis az összes költséget a résztvevőknek kell megfizetni. Részvételi díj 30 (harminc) forint, mely összeg a jelentkezéskor előre befizetendő. A tanfolyam megindítása a résztvevők számától függ, tehát az érdekeltek mielőbb jelentkezzenek.

— Védő himnőoltások a megyében. Az alispán május hó első felében a védő himnőoltások elvégzését rendelte el az egész megye területén. Az oltások megtartásának pontos idejét az illetékes hatóságok kihirdetik.

— Hirdetmény. A sokgyermekes szegény magyar anyák országos „Szent István” fiúotthona igazgatósága Gödöllőről pályázati felhívást adott ki az 1947. évre teljesen ingyenes és ösztöndíjas helyekre, általános iskolai tanulók iparos és kereskedő tanoncok felvételére. Pályázhatnak legalább 4 gyermekes teljesen vagyonatlan szülők gyermekei. A járási főjegyző hivatalában működő járási szociális titkár ez ügyben bővebb felvilágosítást ad. A kerelmek legkésőbb április 20-ig küldendők be az intézet címére.

— Szabad a narancs, mandarin és a citrom ára a közellátásiügyi miniszter legújabb rendelete szerint, azzal a korlátozással, hogy az eladó és vevő szabad megégyezésével kialakult ár a méltányos hasznát nem haladhatja meg. Ugyancsak szabaddá tette a miniszter a vendéglátó üzemekben a káposzta és baromfi felhasználásával készült ételek árát, tekintettel arra, hogy a baromfinak és káposztának az árát a közellátási miniszter a közelmúltban szintén felezte.

— Békéscsabai iparostanoncskola műkedvelői 20. évi, vasárnap délután 3 órákor az iparostanoncskolában (IV. Kossuth-utca 34/1) előadást tartanak. Szindarab, szavalt, ének, tánc. Belépődíj nincs.

— Tűzeset. Varga Imre IX. ker. 466/1. szám alatti lakos tanyáján tűz ütött ki. Elégett 12 kocsi buzaszalma, takarmány, kukoricakör és igen sok gazdasági felszerelés. A kár meghaladja a 3000 forintot. Állatban és épületben nem esett kár. Biztosítás révén megtérül az elvesztett kár.

PÉNZÉT GYÜMÖLCSÖZTESSE a Békésmegyei Takarékpénztárnál (volt Népbank.) Betéteket már 5 forinttól elfogadjunk. Előnyös kamatfeltételek.

x A Lorántfy Zsuzsanna Nőszövetség április 19-én és 20-án este 8 órákor a Ref. Kulturházban Bíró László tanító rendezésével előadják Szigeti József örökéletű *Rang és mód* című színművét.

x Cimváltozás. Veszprémi Eszter kozmetikai rendelőjét Szarvasi-ut 6. szám alól Csabai-ut 12. szám alá helyezte.

— Ne permetezzünk virágzás idején arzénes szerekkel. Az arzénes permetezőszerek a méhészeten súlyos károkat okozhatnak, ha a gyümölcsstermelők gyümölcsfáikat a virágzás idején arzéntartalmú védőszerekkel permetezik. Az arzén a virágok kelyhében lévő nektárba jut, ahonnan azt a méhek felszívják és elpusztulnak tőle. A méhészeti érdekeire való tekintettel a földmivélségi minisztérium megtiltotta, hogy a gyümölcsfákat és bokrokat a virágzás idején vagyis a virágbimbók fésülésétől a virág-szirmok lehullásáig arzéntartalmú növényvédelmi szerekkel permetezzék, illetőleg porozzák.

— Betörés. Özv. Sumári Ernőné bélmegyeri tanyájába betörték és onnan mintegy 8000 forint értékű ruhaneműt vittek el a Gyanusítottat egy fiatalokru személyében a rendőrség elfogta.

Bölcsőtől a koporsóig

Születtek: Gábor Eszternek fia István, Nagy László Gyula—Lőrinczi Annának leánya Anna, Balog András—Püski Zsófiának fia Andras, Aloxa Mihály—Szabó Annának leánya Anna, Kovács József—Sebők Mártának leánya Borbálya, Burik Géza—Acs Zsófiának fia Attila Vilmos, Szabados Antal—Szuróka Teréziának leánya Erzsébet, Horváth Béla—Farkas Mária—Lakatos Nellinek leánya Mária, Varga Gábor—Pankotai Zsófiának leánya Julianna, Szatmári Gergely—Kiss Annának fia Gergely, Balogh János—Zsombok Zsófiának fia János és Kendrella Ferenc—Kálmán Mária—nék leánya Anna Erzsébet. Házasságok kötötték: Gotthardt Márton Somlyai Zsófiával, Nagy János Szabó Zsuzsannával, Kovács János Fabian Máriával.

Meghaltak: Molnár Jánosné Dobányos Julianna 77 éves, B. Kovács Mihály 69 éves, Szűcs Ferenc 82 éves, Szatmári Gáborné Varga Zsófia 47 éves, Hegyesi Ilona 16 éves, Tóth Istvánné Köpke Maria 68 éves, Szabó Gyula 4 hetes, Kiss János 72 éves, Oláh István 77 éves, özv. Miklós Istvánné Sebestyén Zsuzsanna 78 éves.

Május 3-án nyílik meg az átalakított

Rákóczi
vendéglő és étterem
Irányi-utca

Társasvacsorával ajánlatos asztalt előre foglalni!

Hirdetmény

Felhívja az előjáróság a lakosság figyelmét, hogy a nagymértékben elszaporodott patkányok jelentéshetősége. Az érdeklődők jelentkezzenek a községhez 2. sz. irodájában összeírás végett legkésőbb f. évi május hó 1-ig, ott az írtak körülményeire vonatkozóan részletes felvilágosítást kaphatnak. Egy-egy közepes nagyságú udvar patkányirtása 10 forintba kerül.

Békés, 1947 április 17.

Előjáróság.

Ujvilág vendéglőben

vasárnap délután 3 órákor
Kugliverseny, díjazással

Burai Ernő
zenekara muzsikál

Speciális friss vacsorák
Korhelyeves, 100 százalékos
bakkavé fekete, tokai bor
különlegességek, hűtő
italok.

Szombaton és vasárnap
nyitva reggel 4 óráig

Felkérem

azt a békési lakostársamat, aki értesülésem szerint

Berczki Gábor

tart. honvéd eltűnéséről tud valamit, nálam jelentkezni szíveskedjék. Berczki Gábor eltűnése lianknál 1943 január 13-án történt. Ifj. Berczki Gáborné Békés, Jégvermi-utca 12.

KORONA MOZGÓ

IPARTESTÜLETBEN

Április 19—20—21-én

szombaton és hétfőn 8 órákor

va árnep 2, 4, 6 és 8 órákor

Fantom lódi

(Relatívtes aszony)

22-én kedden 6 és 8 órákor

Elvarázsolt buszem

23—24-én, szerdán és csütörtökön

6 és 8 órákor

Asszony az örvényben

Kedden, szerdán és csütörtökön

Ketten egy jeggyel!

Meghívó

A Békési Parasztszövetkezet folyó évi április hó 27-én délután fél 3 órákor a Kéjszirtokos Egyesület székházában (Kossuth-utca 5.)

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelölt tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, vagy az újabb közgyűlést 1947 május 4-én délután fél 3 órákor a fentnevezett helyen lesz megtartva, mely a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

N a p i r e n d :

1. Multévi üzletrendményről szóló jelentések tárgyalása.
 2. Zárszámadások felülvizsgálása és a felmentvény megadása.
 3. Mérleg megállapítása.
 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
 5. Alapszabályok 1, 4, 5, 6, 7, 12, 15, 19, 21, 22, 26, 27. és 29. §-ainak módosítása.
 6. Az igazgatósági tagok megválasztása.
 7. Felügyelőbizottság választása.
 8. Az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok illetményeinek megállapítása.
 9. Esetleges indítványok.
- Az évi nyitóméreg a mai naptól a szövetkezeti irodában (Petőfi-utca 14.) a hivatalos órák alatt közszemlére van kitéve.

Békés, 1947 április 10.

Igazgatóság.

Hol együnk, igyunk,
szórakozzunk
minden este?

Békés-szálló
éttermében!

KITŰNŐ ÉTELEK ÉS ITALOK
Hangulatvilágítás
Minden este Horváth Béla
népszerűzenekaramuzsikál

Apróhirdetések

TAKARÉKOSKODJ! Az ujjáépítést szolgáló, ha pénzedet elhelyezed betétben a Békésmegyei Takarékpénztárnál (vált Népbank.) Betéteket már 5 forinttól elfogadjunk. Előnyös kamatfeltételek.

GUMIBÉLYEGZŐKET szép és csinos kivitelben rendeljen Hajdu Lajosnál. Békéscsaba, V. Tompa-utca 19. sz. 11

FÜSZERÜZLET BERENDEZÉS eladó II. Nyár-utca 18. sz.

Eladó 6 hold föld tanyával az első egyenes dűlőben. Értekezni Bartók József IV., Kereszt-utca 34.

Kovács Lajosnak II. ker. Keserűsor 5. számú háza eladó.

Angoraszórt és gubancot veszek bármilyen mennyiségben. Békéscsaba, Széchenyi-utca 6.

II. Sas-utca 1. szám alatt mestergerendák és szarutak eladó.

Eladó 1 darab ötszázás hitelesített mázsa feeskendő II., Bánát-utca 1.

E-adó Lánó-utca 11. számú ház. uyanott kombinált szoba.

6 hetes üszöborjú eladó vagy kiadért eloszerelhető. Uyanott 6 kvadrát here kiadó. II., Décséri kert 10.

Hereföld nyári használatra kiadó. Buda Istvánnal VII., 34. szám.

Ájtók, ablakok, épületanyagok, közönséges és vályognak való föld eladó Rakózi-ut 5.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy

olvasótermünk

megnyílt.

Magyar Élet Könyvesbolt
Széchenyi-tér 4.

Az összes pártlapokat, folyóiratokat a közönség díjlatlan olvashatja délelőtt 9—12-ig és délután 3—5 óráig. Szíves látogatást kérünk.

BÉKÉS MOZGÓ

Április 19—20—21-én
Szombaton 8, vasárnap 2, 4, 6 és 8 órákor és hétfőn 8 órákor

Isten vele tanár ur

Az amerikai filmek remeke

Április 24—25-én csütörtökön, pénteken

6 és 8 órákor

Nem gyerekjáték

Rendkívül szórakoztató amerikai film.

Április 26—27—28-án

Vissza az uton

Magyar film.

Meghívó

A Békés-Rosszderdei Gazdasági Gépszövetkezet értesíti tagjait, hogy

zárszámadási

közgyűlést

1947 április hó 27-én délután 1 órákor tartja az Olvasókörben. Kéri az igazgatóság, hogy a tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés május 4-én lesz megtartva.

IGAZGATÓSÁG.

BÉKÉS

A Nemzeti Parasztpárt békésmegyei lapja. Megjelenik minden vasárnap.

Felolós szerkesztő: Liska Tibor.

Felolós kiadó: Hegyesi János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Békés, Dr. Püski Sándor könyvesbolt.

Telefon: 53.

Hirdetéseket felvesszünk péntek d. e. 10 óráig. Előfizetők aprofihirdetkedvezményt kapnak.

Előfizetés díja egy negydevre 6 forint. Ára példányonként 50 fillér. Nyomatott a Petőfi-nyomdában, Békés.